# MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN STAJLARDA EDİNDİKLERİ TECRÜBELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ[22]

**Feyzi KAYSİ**
Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, feyzikaysi@gmail.com

**Aysun GÜROL**
Doç. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, aysungurol@gmail.com

**Özet**

Meslek yüksekokullarında öğrencim gören öğrencilerin mesleki tecrübelerini artırmak amacıyla iki adet staj yapması beklenmektedir. Bu süreçlerde öğrencilerin öğrenim gördükleri programa yakın alanlarda toplam 60 işgünü çalışmaları talep edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin yaz dönemlerinde yapmış oldukları stajların etkinliğini belirlemektir. Bu kapsamda öğrenci görüşleri göz önünde bulundurularak edinilen tecrübelerin değerlendirilmesi sağlanmıştır. Çalışma nitel tekniklerle yürütülmüştür. Öğrencilerden yaz döneminde yapmış oldukları stajlarda, edindikleri tecrübeleri dijital ortamdaki formun boyutlarını göz önünde bulundurarak değerlendirmeleri talep edilmiştir. Çalışmaya İstanbul ilindeki bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda öğrenim gören katılımcılar dahil edilmiştir. Toplam 299 katılımcının belirttiği ifadeler içerik analiziyle yorumlanmıştır. Elde edilen bazı sonuçlara göre; öğrencilerin alanlarıyla ilgili tecrübe edindikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin edindikleri tecrübelerin farkında oldukları ve mesleki eğitimlerine katkısının olacağını bildikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrenim görülen program ve işyeri arasındaki işbirliğinin sağlanması ve başka işyerleriyle bu işbirliklerinin artmasının sağlanması, öğrencilerin beklentileri arasında yer almıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak; staj süresince öğrencilerin takip edilmesi ve edinilen tecrübelerin düzeylerinin yerinde görülmesinin sağlanması önerilmektedir. Son olarak, işyerlerinde gerçekleştirilen uygulamaların, öğrenim görülen programdaki eğitim programıyla benzer veya yakın olmasının sağlanması öğrencilerin mesleki yeterliklerini attırabilir.
**Anahtar Kelimeler:** Yaz stajları, Staj Tecrübesi, Üniversite-Sektör işbirliği, Mesleki deneyim.

**Abstract**

Students who are learning at vocational schools are expected to do two internships in order to increase their professional experience. In these processes, the students are required to have 60 working days in the areas near the program they are learning. The purpose of this study is to determine the effectiveness of internships that students have made in the summer. In this context, evaluation of the acquired experience was provided considering student opinions. The study was conducted with qualitative techniques. Students were asked to evaluate their experiences in the summer semester, taking into account the dimensions of the digital form. Participants in the vocational college of a state university in Istanbul were included in the study. 299 participants expressions were interpreted by content analysis. According to some results obtained; Students have a lot of experience in their fields. However, it is understood that students are aware of the experiences they receive and know that they will contribute to their vocational training. In addition, the cooperation between the program and the workplace where education is being learned and the increase in cooperation with other businesses have been among the expectations of the students. Considering the results obtained in the study; it is recommended ensuring follow-up of students during internship and observing the level of the experience gained by internships. Lastly, ensuring that the practices in the workplace are similar to the program in which they are studying, it can be thrown students' professional qualifications.
**Keywords:** Summer internships, Internship experiences, University-Sector cooperation, Professional experience.

[22] Bu çalışma Feyzi KAYSİ'nin doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

## GİRİŞ

Mesleki eğitimin verildiği kurumlar, ülkeler açısından büyük öneme sahiptirler. Çünkü geleceğin nitelikli bireylerinin topluma kazandırılması çoğunlukla bu kurumlar üzerinden yapılmaktadır. Bu kurumların niteliğinin arttırılması, beklenen düzeydeki mezunların da niteliğini arttırabilir. Bu nedenle bu kurumlardaki süreçlerin ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte olması bu kurumların gelecekleri açısından önem kazanmaktadır. Türkiye'de mesleki eğitimin gerçekleştirildiği kurumlardan bir tanesi de meslek yüksek okullarıdır. Bu nedenle bu kurumların değerlendirilmelerinin sağlanması önem arz etmektedir. Türkiye'de hali hazırda 846'sı devlet üniversitesi bünyesinde, 95'i vakıf üniversitesi bünyesinde ve 6'sı vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 947 adet meslek yüksekokulu bulunmaktadır (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2017). Bu meslek yüksekokulları da genel olarak teknik, sosyal ve sağlık bilimleri şeklinde sınıflanmaktadır. Bu kurumların temel bileşenleri; öğrenim görülen programlar, öğretim elemanları, öğrenciler, sektör işbirlikleri ve stajlar şeklinde ifade edilebilir. Stajlar öğrenciler tarafından çoğunlukla yazın yapılan ve mesleki bilgi ve beceri düzeylerini geliştirme amacı olan uygulamalar şeklinde ifade edilebilir.

Üniversitelerin topluma yönelik bazı görevleri bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi mesleki eğitimin geliştirilmesi sürecinde, meslek alanlarına göre nitelikli ve özel donanımlı profesyonel meslek üyeleri yetiştirmektir (Başer 1994). Bu bakımdan mesleki eğitim alanında üniversiteler önemli bir ihtiyaca cevap vermektedir. Bu süreçlerin devamlı ve beklenen düzeyde olması için mesleki eğitim kurumlarının sektöre yakın olması ve işbirliği içinde olmaları gerekebilir. Bu işbirliklerinin bir örneği olarak, staj uygulamaları sayesinde öğrenenlerin sektörde bazı uygulamaları gerçekleştirme imkanı olmaktadır. Diğer bir ifadeyle staj uygulamaları üniversite ve sektör arasındaki işbirliğinin bir modeli şeklinde devam ettirilebilir (Uçar ve Özerbaş, 2013). Bununla birlikte bu işbirlikleri sayesinde öğrencilerin nitelikli işyerlerinde staj yapma imkanları artacaktır (Üçler, 2014). Çünkü bazı durumlarda öğrenciler yaz stajını yapabilecek kurum bulmada zorluk çekebilmektedir. Ayrıca bu sayede sektörün beklediği nitelikteki teknikerlerin uygulama süreçlerini tecrübe etmeleri sağlanabilir.

Stajların uygun ortamlarda ve beklenen nitelikte gerçekleştirilmemesi, stajyerlerin mesleki deneyim düzeylerinin düşük olmasına neden olabilir. Bu durum neticesinde yetersiz mesleki uygulama nedeniyle mezunların alanlarına yönelik kendilerini yetersiz görmeleri ortaya çıkabilmektedir (Kaya, 2014). Bu sorunun kaynağında yetersiz uygulama olduğu düşünüldüğünde, işyerlerinde staj imkanıyla bu uygulamaların sağlanması bu sorunun çözümüne olumlu katkı sunabilir. Bu sayede nitelikli staj uygulamaları mesleki bilgi ve beceri açısından yeterliliğe olumlu katkılar yapabilmektedir. Çünkü staj uygulamaları sayesinde, staj süreçlerinin verimli geçtiği ve teorik bilgilerini uygulama imkanı elde edildiği ifade edilmektedir (Özel ve Karagöz, 2014). Bununla birlikte staj uygulamaları, öğrencilerin akademik başarılarına, mesleki ve kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağlamaktadır (Ala ve Gülmez, 2014). Diğer bir ifadeyle bu uygulamalar, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini ve becerilerini kazanmaları açısından önem arz etmektedir ve öğrencilerin bu durumdan memnun oldukları bilinmektedir (Dündar, Yılmaz ve Kara, 2014). Diğer bir ifadeyle staj uygulamaları sayesinde stajyerlerin hem mesleki becerileri hem de sektöre yönelik tecrübeleri artabilmektedir. Ayrıca stajların öğretim elemanlarının da takip edebilecekleri şekilde işbirliğiyle geçmesi sağlanmalıdır (Morkoç ve Doğan, 2014). Bu sayede öğretim elemanlarının da sektörü sürekli izleme imkanı olacaktır.

Öğrencilerin beklenen düzeydeki mesleki deneyim ve yeterliklerini kazanmaları önemlidir. Bu bakımdan ilgili sektörde yapacakları staj uygulamalarının öğrencilere olumlu katkılar sunması beklenmektedir. Bu uygulamaların gerçekleştirilmesi süreçlerinde stajyerlerin kazanacakları tecrübeler mesleki açıdan olumlu olacaktır. Ayrıca staj uygulamalarının sektördeki firmalarda yapılması sayesinde öğrencilerin sektöre yönelik ilgileri de olumlu yönde arttırabilir. Bu çalışmanın amacı yaz stajlarını ilgili sektörde yapan stajyerlerin edindikleri tecrübelerin değerlendirilmesini yapmaktır. Bunun neticesinde öğrencilerin edindikleri tecrübelerin; mesleki ve bireysel gelişime yönelik durumları belirlenecektir.

## YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Nitel araştırma, var olan bir olgunun katılımcıların bakış açısıyla incelenmesine olanak sağlar (Merriam, 2009). Araştırmada, sınırlı bir durumun derin bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan (Yıldırım ve Şimşek, 2008) durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcılardan görüşme yöntemi ile veriler toplanmıştır. İnternet üzerinden yapılan görüşmelerde, yapılandırılmış görüşme formundaki sorular dikkate alınmıştır. Görüşme formundaki soruların belirlenmesinde öncelikli olarak literatür taraması yapılmıştır. Sonraki aşamalarda araştırmacılar tarafından yapılandırılmış görüşme formunun son hali oluşturulmuştur. Nihai hali verilen yapılandırılmış görüşme formunda; (1) Bireysel Gelişim, (2) Staj-Ders İlişkisi ve (3) Mesleki Deneyim boyutlarına yer verilmiştir.

### Verilerin Toplanması

Çalışmaya İstanbul ilindeki bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler dahil edilmiştir. Katılımcılara yapılan sözlü ve yazılı bilgilendirmelerde kendilerini veya öğrenim gördükleri üniversitenin adını doğrudan veya dolaylı olarak gösterecek hiçbir bilginin çalışmada yer almayacağı ifade

edilmiştir. Bununla birlikte örnek görüşme formu katılımcılara gösterilmiştir. Katılımcılar çalışmaya gönüllü olarak katılacaklarını belirttikten sonra görüşmeler iki yıl boyunca toplanmıştır. 2015 ve 2016 yaz dönemlerinde Staj I veya Staj II'yi tamamlayan öğrenciler, dijital ortama aktarılan yapılandırılmış görüşme formunda kendilerinden talep edilen sorulara cevaplar vermişlerdir. Katılımcı görüşmeleri stajlarının sona ermesinden sonra yapılmıştır. Bu süreçte özellikle bireysel gelişimlerine, staj uygulamaları ve derslerin ilişkilendirilmesine ve kazandıkları mesleki deneyimlerin ifade edilmesi boyutlarına yönelik görüşlerinin ön planda olması beklenmiştir.

### Verilerin Analizi

Çalışmaya iki yıl boyunca yaz döneminde stajını başarı ile tamamlamış 299 katılımcının görüşleri dahil edilmiştir. Tüm veriler tek dosyada toplanmış ve araştırmacılar tarafından analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. İçerik analizindeki hedef, yapılan bir araştırma metnindeki kelimelerin daha az sayıda içerik kategorisine indirgenmesidir (Creswell, 2013). Araştırmacıların birlikte yapmış oldukları analizler sonucu ortaya çıkan kodlar ve temalar birlikte kararlaştırılmıştır. Bulguların katılımcılara gösterilerek teyit edilmesi, araştırma açısından önemlidir. Bu nedenle görüşmelerin gerçekleştirildiği bazı katılımcılara ulaşılarak, ortaya çıkmaya başlayan bulgular hakkında kendilerinden geri bildirim vermeleri istenmiştir. Bulgular aşamasında, temayla ilgili katılımcı görüşlerinden bir kısmı doğrudan alıntı yapılarak verilmiştir.

## BULGULAR

Öğrencilerin mesleki deneyimlerinin geliştirilmesi amacıyla yapılmakta olan stajlara yönelik, katılımcı görüşleri bu bölümde sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda (1) Bireysel Gelişim, (2) Staj-Ders İlişkisinin Kavranması ve (3) Mesleki Deneyim temaları ortaya çıkarılmıştır. Belirlenen temalara yönelik kodlar ve katılımcı ifadeleri aşağıda verilmiştir.

### Bireysel Gelişim Teması

İşyerlerinde yapılan staj uygulamalarında, beklenen kazanımlardan bir tanesi de stajyerlerin bireysel yönden bazı davranışlarında olumlu değişikliklerin yaşanmasıdır. Bu nedenle beklenen davranış değişikliklerinin sayısının çok olması stajın niteliğini olumlu yönde arttırabilir. Bu kapsamda katılımcı ifadelerine bakıldığında, bireysel gelişim konusunda olumlu örneklere yer verilmiştir. Bazı katılımcılar staj süreçlerinde edindikleri tecrübelerin verdiği öz güvenle, iş başvurusunda kendini daha iyi ifade edebileceğini belirtmiştir. Ayrıca günlük hayatta karşılaştıkları bazı sorunların çözümünde stajlardan edindikleri tecrübelerin olumlu etkilerinden yararlandıkları ifade edilmiştir. Temaya yönelik bazı katılımcı ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

*6751: Artık kendi başıma evde, işte herhangi bir yerde olduğumda ufak tefek arızaları stajda gördüğüm bilgilerle yapıp tamir edebileceğim hangi malzemenin bozuk sağlam olduğunu değiştirilip değiştirilmeyeceğini stajda gördüğüm malzemelerle ve bilgilerle yapıp çalışır hale getirebilirim.*

*6723: Stajımı yaptıktan sonra, eğer iş görüşmesinde mülakatı yapan İnsan Kaynakları uzmanı bana iş süreçleri ile ilgili bilgim olup olmadığını sorarsa, "yapabileceğimi düşünüyorum" demek yerine "yapabiliyorum" diyebilir ve örnekler verebilirim.*

### Staj-Ders İlişkisinin Kavranması Teması

Katılımcıların yaptıkları uygulamaların, öğrenim gördükleri mesleki derslerle ilişkilerinin ortaya çıkarılması amacıyla, katılımcılara sorular yöneltilmiştir. Katılımcılardan alınan yanıtlara bakıldığında, çoğu zaman bu ilişkinin görüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca derslerde öğrenilen uygulamaya yönelik bilgilerin uygulamadaki örneklerinin yapıldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte derslerde öğrenilen bilgilerin uygulama süreçlerinde yapılması, katılımcılar tarafından olumlu karşılanmıştır. Son olarak, katılımcıların geneline bakıldığında, neredeyse tüm derslerin içerikleri ve staj uygulamaları arasında ilişkiler kurulduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bazı katılımcıların, staj yaptıkları işyerinin öğrenim gördükleri programla ilişki düzeyinin düşük olmasından dolayı beklenen ilişkileri zayıf oranda farkettikleri ifade edilmiştir. Temaya yönelik katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

*4724: stajda pratiklerde fazla olmasa da bazı derslerde çok yardımcı olup tecrübe kazanmamı sağladı.*

*6755: ...okulda öğrendiğim bilgiler tamamen sözel anlamda kağıtlarda gördüğümüz şeyler ancak staja başladığımda ismini bildiğim ancak şeklen ve görünüş itibariyle bilmediğim parçaları tanıma fırsatım oldu.*

*6749: ...tecrübelerimi okuldaki derslerimin bir nevi uygulaması olarak ilişkilendirebilirim. Özellikle okulda fazla saha ortamı olmadığı için stajın bu yönden derslerimi daha iyi anlamamda yardımcı olacağından eminim.*

### Mesleki Deneyim Teması

Katılımcılar mesleki deneyim konusunda çok sayıda tecrübe kazandıklarını belirtmişlerdir. Bu ifadelerin başında çalışma ortamına yönelik deneyimler ön plana çıkmaktadır. Bu süreçlerde iş hayatının şartları, çalışma ortamının gereklilikleri ve bireyler arasındaki iletişim konularında edindikleri tecrübeler belirtilmiştir. Bununla birlikte mesleki açıdan ihtiyaç duyulan bazı bilgileri staj süreçlerinde tecrübe ettikleri de ifade edilmiştir. Ayrıca staj süreçlerinde mesleki uygulamaların gerçekleştirilmesi süreçlerinde aktif rol aldıkları belirtilmiştir. Son olarak,

sürecin kendilerine kazandırdığı önemli tecrübelerden birisi de, yaşadıkları teknik sorunları çözmeye başladıkları ifade edilmiştir. Mesleki deneyim temasına yönelik katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

*6750: iş hayatının nasıl olduğunu nasıl çalışılması gerektiğini insanlarla karşılıklı diyaloglarımızın basıl olması gerektiğini ve iş dünyasının nasıl olduğunu öğrenmiş oluyor gelecekte nasıl davranmamız gerektiğinin zeminini şimdiden insanlarla nasıl diyalog kurmamız gerektiği.*

*6725: Stajımda yapılan sistemleri tamamıyla yardımsız yapabilme konumuna geldim ve artık bu iş kolunu da öğrendiğimi düşünüyorum.*

*6719: ...çalıştığım süre boyunca elektronik kart tamirini öğrendim. Örneğin kartın üstündeki işlemcinin nasıl değişeceğini gördüm. Panonun sırasıyla, proje bakarak nasıl yapıldığını ve yaparken nelere dikkat edileceğini öğrendim örnek verirsek rayların düzlüğüne ve yamukluğuna dikkat ettim. Lehim yaparak kendimi geliştirdim şimdi daha güzel lehim yapıyorum.*

*6729: Otomasyon bölümü üzerinde elektrik konusunda el yeteneğimi geliştirip direk sorun odaklı olup en iyi bir şekilde ve kısa sürede yapmayı her zaman çalıştık.*

## TARTIŞMA

Staj süreçlerinde yapılan uygulamalar katılımcılar tarafından olumlu karşılanmıştır. Çünkü öğrenim görülen programda yapılmayan bazı uygulamaların sektörde yapılması, sektöre yönelik tecrübelerini arttırmıştır. Staj uygulamaları sayesinde, staj süreçlerinin verimli geçtiği ve teorik bilgilerini uygulama imkanı elde edildiği ifade edilmektedir (Özel ve Karagöz, 2014). Bu uygulamalar, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini ve becerilerini kazanmaları açısından önem arz etmektedir ve öğrencilerin bu durumdan memnun oldukları bilinmektedir (Dündar, Yılmaz ve Kara, 2014). Ayrıca bu uygulamaların yeterli sayıda tekrar edilmesi ve katılımcıların süreç içerisinde deneyimlerinin geliştiği sonucu elde edilmiştir. Bununla birlikte katılımcılar bireysel, mesleki ve derslerin içeriklerinin uygulamadaki durumlarına yönelik boyutlarda çok sayıda tecrübe edindiklerini belirtmişlerdir. Bu nedenle katılımcıların stajlardan beklenen niteliği elde ettikleri düşünülebilir. Ayrıca staj uygulamalarının beklentileri karşılama noktasında olumlu süreçler olduğu ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte bazı katılımcılar staj süreçlerinde, yaptıkları uygulamaların kendilerine mesleki gelişim anlamında ne yönde katkılarının olduklarını belirtmedikleri belirlenmiştir. Bu katılımcıların staj yaptıkları işyerlerinin, öğrenim görülen program ile zayıf ilişkisi bu duruma olumsuz yönde etki ettiği şeklinde yorumlanabilir. Diğer bir ifadeyle, staj sürelerinin öğrenim görülen programla doğrudan ilişkili işyerlerinde yapılması stajyerlere daha fazla tecrübe kazandıracaktır.

Derslerin etkinliğinin ortaya çıkarılmasında, öğrenilen bilgilerin mesleğe yakınlığı önem arz etmektedir. Bu durumun aynı zamanda öğrencilerin ilgisini olumlu yönde etkileyebileceğinden bahsedilebilir. Bu nedenle staj süreçlerinde derslerde öğrenilen bilgilerin uygulamadaki örneklerle uyumlu olması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle, staj uygulamalarıyla öğrenim görülen programdaki mesleki derslerin birbirine yakın olması beklenmelidir. Çünkü staj uygulamaları, öğrencilerin akademik başarılarına, mesleki ve kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağlamaktadır (Ala ve Gülmez, 2014). Aksi takdirde, staj süreçlerini başarıyla tamamlamış fakat stajda yaptığı uygulamaların öğrenim görülen alanla ilgili olmadığı stajlar ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle program başkanlıklarının, staj süreçlerinde yapılmasını bekledikleri uygulamaları belirten bir formun oluşturulması sağlanmalıdır. Son olarak, oluşturulan formun işyerlerindeki yetkili kişiler tarafından doldurulması ve program başkanlığına verilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca stajların öğretim elemanlarının da takip edebilecekleri şekilde işbirliğiyle geçmesi sağlanmalıdır (Morkoç ve Doğan, 2014). Bu sayede öğretim elemanlarının da sektörü sürekli izleme imkanı olacaktır.

Katılımcı ifadelerine bakıldığında, zamanla işyerlerinde daha fazla uygulama yaptıkları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte daha önce işyerindeki birisinin gözetiminde yaptıkları uygulamaları bireysel olarak ta yapma tecrübesine eriştikleri anlaşılmaktadır. Bu nedenle staj süreçlerinde stajyerlerin tecrübelerinin artması aynı zamanda özgüvenlerini olumlu yönde arttırdığı söylenebilir. Böylece, zamanla karşılaştıkları yeni durumlara yönelik bakış açılarında olumlu değişiklik ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle karşılaştıkları sorunların çözümünde çekingen olmak veya geri planda olanları izlemek yerine zamanla bizzat süreç içerisinde rol alarak, çözümün bir parçası olmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bu durum mesleki bilgi ve becerilerini olumlu yönde desteklemiştir.

## SONUÇ ve ÖNERİLER

Staj süreçlerinin nitelikli bir şekilde yapılmasıyla, stajyerler çok sayıda tecrübe kazanabilmektedir. Kazanılan bu tecrübelerin öğrenim görülen programla ilgili olması, stajyerlerin derslere ve staja karşı motivasyonlarını olumlu bir şekilde arttırmaktadır. Dolayısıyla staj süreçlerindeki uygulamaların, öğrenim görülen programla ilgili olması stajların niteliğini arttırmaktadır. Bu sayede, öğrencilerin uygulama eksikliklerinden kaynaklı tecrübe eksiklikleri staj uygulamalarıyla başarılı bir şekilde giderilebilir. Böylece, sektörün istihdam edebileceği düzeyde nitelikli ara eleman ihtiyacı karşılanabilir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar kapsamında aşağıdaki öneriler göz önünde bulundurulmalıdır:

- Staj süreçlerinde bazı katılımcıların diğer katılımcılara nazarla daha fazla tecrübe elde ettikleri anlaşılmaktadır. Bu süreçlerdeki tecrübelerin her öğrenci için birbirine yakın düzeyde olmasını sağlamak amacıyla, daha çok tecrübe kazanımı sağlayan işyerleri tercih edilmelidir.

- Stajların takip edilmeleri sağlanarak, öğrencilerin tecrübe düzeyleri takip edilmelidir. Ayrıca bu sayede öğretim elemanlarının sektörü daha yakından görmeleri sağlanabilir.

- Öğrencilerin belirttikleri tecrübelerin öğrenim görülen programla ilişkisinin ortaya çıkarılması sağlanmalıdır. Bu süreçlerde alana yönelik mesleki gelişime katkısı olmayan uygulamaların yapılmaması işyerine bildirilmelidir.

**Teşekkür**

Bu çalışma, Yıldız Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü (BAPK) tarafından 2016-09-04-DOP02 proje numarasıyla Doktora Tez Projesi (DOP) kapsamında desteklenmiştir.

## KAYNAKÇA

Ala, M.Ö., Gülmez, H. (2014). İşyeri eğitimi uygulamasının verimliliği: Sosyal bilimler meslek yüksek okulu öğrencileri üzerine bir araştırma. *1. Uluslararası Mesleki Eğitim ve Öğretim Sempozyumu (IVETS-2014)*:11-13 Eylül 2014, Bursa.

Başer, G. (1994). Hemşirelikte yükseköğretim. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 1(1): 15-18.

Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Dündar, B., Yılmaz, H., Kara, Y. (2014). Mesleki ve teknik eğitimde üniversite-sanayi işbirliği protokolü yerel uygulama örneği: Yeniçağa. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3*(8), 121-127.

Kaya, A. (2014). Meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin eğitim öğretim ve geleceğe yönelik düşünceleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 349-356.

Merriam, S. B. (2009). *Qualitative Research: A guide to design and implementation*. San Francisco, CA: John Wiley ve Sons.

Morkoç, D., K., Doğan, M. (2014). Meslek yüksekokulu mezunu çalışanların mesleki eğitime yönelik görüşleri: Çanakkale Onsekiz Mart üniversitesi örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 112-121.

Özel, N., Karagöz, İ. (2014). Meslek yüksekokulları ve iş-dünyası arasında becerili insan kaynağı yetiştirme ilişkilerinin yeterliği: Bolu meslek yüksekokulu stajyer öğrenciler üzerinde bir araştırma. Electronic *Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 32-41.

Uçar, C., Özerbaş, M., A. (2013). Mesleki ve teknik eğitimin dünyadaki ve Türkiye'deki konumu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 242-253.

Üçler, Y., T. (2014). Bölgesel kalkınmada üniversite-sanayi işbirliğinin sanayiye, devlete ve üniversiteye yararları: Konya ili özelinde bir araştırma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 41, 107-120.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2017). Türlerine Göre Birim Sayıları Raporu. Erişim: Şubat 2017 < https://istatistik.yok.gov.tr/>